

แมงมุมพิษในประเทศไทย (Venomous spiders in Thailand)

ประสิทธิ์ วงษ์พรหม

บทนำ

แมงมุมทั่วโลกที่ได้รับการตั้งชื่อแล้วจำนวน 40,998 ชนิด¹ แมงมุมเป็นสัตว์ผู้ล่าในระบบนิเวศ มีโครงสร้างปากเป็นช่องเปิดขนาดเล็ก พัฒนาการเอนไซม์และพิษในการย่อยเหยื่อเป็นของเหลวภายนอก ก่อนจะดูดกินเป็นอาหาร ในปัจจุบันเท่าที่มีเอกสารรายงานพบแมงมุมประมาณ 180 ชนิดที่กัดมนุษย์ และมีประมาณ 50 ชนิด ที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ แต่มีเพียง 2-3 ชนิด ที่พิษเป็นอันตรายถึงขั้นเสียชีวิต ในประเทศไทยพบแมงมุมมากกว่า 600 ชนิด และคาดว่าจะพบมากถึง 6,000-10,000 ชนิด นับแต่อดีตคนไทยในชนบทมีความรู้เกี่ยวกับแมงมุมและพิษแมงมุม เนื่องจากแมงมุมบางชนิดเป็นอาหาร บางชนิดเกี่ยวข้องกับเชื้อและการพยากรณ์ บางชนิดเป็นยาสมุนไพรต่อคนและสัตว์เลี้ยง ในบางพื้นที่เกิดเป็นภูมิปัญญาในการแก้พิษและการรักษาอาการต่าง ๆ ที่เกิดจากพิษแมงมุม

ปัจจุบันพบแมงมุมที่มีพิษและกัดคนไทยแล้ว 8 ชนิด ได้แก่ แมงมุมแม่มายน้ำตาล แมงมุมพเนจรบ้าน แมงมุมดง 1 ชนิด แมงมุมใยทอง 2 ชนิด บึ้ง 3 ชนิด อย่างไรก็ตามยังมีแมงมุมที่มีพิษจากต่างประเทศที่มีการแพร่กระจายในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งยังไม่มีรายงานพบเป็นทางการในประเทศไทย นอกจากนั้นแมงมุมพิษในประเทศไทยหลายชนิดยังไม่มีการศึกษาด้านพิษวิทยา ชีววิทยา และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ข้อมูลมีจำกัด บทความนี้จึงนำเสนอแมงมุมพิษที่พบและอาจจะพบในประเทศไทยในระยะเวลาอันใกล้ เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับผู้สนใจได้ค้นคว้าต่อไป

การจัดจำแนกพิษของแมงมุม

อาการได้ดังนี้...

*****เอกสารมีลิขสิทธิ์ กรุณาติดต่อผู้เขียน หรือบรรณาธิการ สภาเภสัชกรรม สภาเภสัชกร
ไทย**